„ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA W PRACY NAUCZYCIELA. JAK ZGODNIE Z PRAWEM REALIZOWAĆ ZADANIA WYCHOWAWCZE I OPIEKUŃCZE?”

Barbara Sikorska
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Radca Prawny/ Mediator Sądowy
Barbara Sikorska

Obowiązki nauczyciela jako pracownika

Obowiązki pracownika

Art. 100 Kodeksu Pracy:

1. Pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umowy o pracę.
2. Pracownik jest obowiązany w szczególności:
- przestrzegać czasu pracy ustalonego w zakładzie pracy,
- przestrzegać regulaminu pracy i ustalonego w zakładzie pracy porządku,
- przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów przeciwpożarowych,
- dbać o dobro zakładu pracy, chronić jego mienie oraz zachowywać w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę,
- przestrzegać tajemnicy określonej w odrębnych przepisach,
- przestrzegać w zakładzie pracy zasad współżycia społecznego.

Art. 6 Karty Nauczyciela:

Nauczyciel obowiązany jest:

1. rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
2. wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
3. dążyć do pełni własnego rozwoju osobistego;
4. kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji RP, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
5. dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Rodzaje odpowiedzialności prawnej

Nauczyciel

- Odpowiedzialność pracownicza
- Odpowiedzialność cywilna
- Odpowiedzialność karna

Dyrektor

- Odpowiedzialność pracownicza
- Odpowiedzialność cywilna
- Odpowiedzialność karna
- Odpowiedzialność administracyjna
- Odpowiedzialność finansowa

Odpowiedzialność pracownicza

Karta Nauczyciela

Odpowiedzialność dyscyplinarna
art. 75-85z

Kodeks Pracy

Odpowiedzialność porządkowa i materialna
art. 108-127

NAUCZYCIELE

DYREKTORZY

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6 KN.

W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

-w pierwszej instancji:

- komisja dyscyplinarne przy wojewodach dla nauczycieli wszystkich szkół na terenie województwa
- komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania

-w drugiej instancji:

-odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania

-odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej rzecznikowi/obwinionemu/obrońcy przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Nie służy kasacja.

Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna powołuje rzecznika dyscyplinarnego i co najmniej dwóch jego zastępców.

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Postępowanie wyjaśniające wobec nauczyciela, w tym także dyrektora szkoły będącego nauczycielem, wszczyna i prowadzi rzecznik dyscyplinarny na polecenie organu, który go powołał.

O wszczęciu powiadamia się:

-Nauczyciela

-Dyrektora szkoły

-Organ prowadzący szkołę

-Rzecznika Praw Dziecka*

Celem jest sprawdzenie, czy w związku z uzyskaną wiadomością o możliwości uchybienia przez nauczyciela godności zawodu lub obowiązkom istnieją podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Postępowanie wyjaśniające kończy się umorzeniem lub wnioskiem do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Nauczyciel, któremu doręczono postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego staje się **„obwinionym”.**

Nauczyciel/obwiniony mają prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Posiadanie obrońcy staje się **obligatoryjne** w przypadku gdy rzecznik wnosi o orzeczenie kary **wydalenia z zawodu nauczyciela.**

W postępowaniu wyjaśniającym/dyscyplinarnym przeprowadza się dowody, przesłuchuje świadków, zasięga opinii biegłych, przegląda akta osobowe.

Nauczyciel/obwiniony powinien być przesłuchany i należy mu umożliwić składanie wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla sprawy.

Przesłuchanie świadka, który nie ukończył 18 lat:

gdy jego zeznania mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,
- tylko raz,
- pod nieobecność nauczyciela/obwinionego,
- w obecności psychologa, obrońcy, opiekuna prawnego.

W postępowaniu dyscyplinarnym odczytuje się protokół z takiego przesłuchania.

Obwinionego nie uważa się za winnego zarzucanego przewinienia, dopóki nie zostanie mu **udowodniona wina** stwierdzona prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym. Nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie **3 miesięcy** od dnia powzięcia przez organ wiadomości o popełnieniu czynu, oraz po upływie **3 lat** od jego popełnienia (czyn o charakterze seksualnym wobec małoletniego – po ukończeniu przez pokrzywdzonego 24 lat).

Kary dyscyplinarne podlegają zatarciu:

-Z upływem **3 lat** (nagana z ostrzeżeniem, zwolnienie z pracy)

-Z upływem **6 lat** (zwolnienie z zakazem zatrudniania w zawodzie przez 3 lata)

Nauczyciela **można zawiesić** w pełnieniu obowiązków gdy wszczęto przeciwko niemu postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów jest to celowe.

Nauczyciela **zawiesza się** w pełnieniu obowiązków jeżeli wszczęte postępowanie karne lub złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczą czynu naruszającego prawa i dobro dziecka.

Nauczyciel **z mocy prawa jest zawieszony** w pełnieniu obowiązków w razie tymczasowego aresztowania lub pozbawienia wolności w związku z postępowaniem karnym.
Centralny rejestr orzeczeń dyscyplinarnych prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Odpowiedzialność porządkowa i materialna

Przesłanki odpowiedzialności pracownika:

- **Bezprawność** (niewykonanie lub nienależyte wykonania obowiązków pracowniczych)
- **Szkoda** (uszczerbek w mieniu pracodawcy)
- **Wina**
- **Związek przyczynowy** (między bezprawnym działaniem a szkodą)

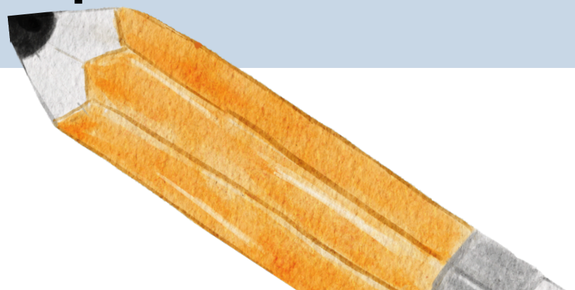
Odpowiedzialność pracownicza nauczyciela

Porządkowa

- Nieprzestrzeganie ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Materialna

- **Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy** – gdy wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę
- **Odpowiedzialność za mienie powierzone**

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PORZĄDKOWA

Art. 108 kp: Za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować:

Karę upomnienia

Karę nagany

Pracodawca może stosować kary pieniężne za:

- Nieprzestrzeganie przepisów bhp

- Nieprzestrzeganie przepisów ppoż

- Opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia

- Stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości

- Spożywanie alkoholu w czasie pracy

Karę można zastosować w terminie:

- **Maksymalnie 2 tygodni od dowiedzenia się przez pracodawcę o naruszeniu**

- **Maksymalnie 3 miesięcy od dopuszczenia się przez pracownika naruszenia**

Procedura wymierzania kary:

Zawiadomienie → **Sprzeciw** → **Sąd pracy**

Karę uważa się za **niebyłą**, a odpis zawiadomienia o ukaraniu **usuwa** z akt osobowych pracownika:

- Po roku nienagannej pracy;

- Z inicjatywy pracodawcy lub na wniosek reprezentującej pracownia zakładowej organizacji związkowej, przed upływem tego terminu.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ MATERIALNA

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy

Pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej **winy** wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną:

- W granicach rzeczywistej straty poniesionej przez pracodawcę;

- Tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda.

Ciężar dowodu

Pracodawca jest obowiązany wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pracownika oraz wysokość powstałej szkody.

Pracownik nie ponosi:

Odpowiedzialności za szkodę w takim zakresie, w jakim pracodawca lub inna osoba przyczyniły się do jej powstania lub zwiększenia;

- Ryzyka związanego z działalnością pracodawcy, a w szczególności nie odpowiada za szkodę wynikłą w związku z działaniem w granicach dopuszczalnego ryzyka.

Odpowiedzialność materialna za mienie powierzone

Pracownik, któremu **powierzono z obowiązkiem zwrotu** albo do wyliczenia się:

- pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności,
- Narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
- Inne niż wymienione,

odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstała w tym mieniu.

Od odpowiedzialności pracownik może się **uwolnić**, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę
warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia.

Pracownik nie ponosi:

- Odpowiedzialności jeśli pracodawca lub inna osoba przyczynili się do powstania szkody (w odpowiednim zakresie)
- Ryzyka związanego z działalnością pracodawcy i działaniem w granicach dopuszczalnego ryzyka.

Umowa o współodpowiedzialności materialnej

Pracownicy mogą przyjąć **wspólną odpowiedzialność** materialną za mienie powierzone im łącznie z obowiązkiem wyliczenia się. Umowa musi być zawarta na **piśmie** przez pracowników z pracodawcą, z określeniem w jakich częściach odpowiada konkretny pracownik. Jeśli zostanie ustalone, że szkoda w całości lub w części została spowodowana przez niektórych pracowników, za całość szkody lub za stosowną jej część odpowiadają tylko sprawcy szkody.

Przykłady

Porządkowa

- nieusprawiedliwiona nieobecność, prowadzenie lekcji pod wpływem alkoholu, picie z uczniami alkoholu podczas wycieczek szkolnych, palenie papierosów w miejscach niedozwolonych, itp.

Materialna

- Za szkodę wyrządzoną pracodawcy: uszkodzenie sprzętu
- Za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej: eksperyment chemiczny
- Za mienie powierzone: wyposażenie sal dydaktycznych

Odpowiedzialność cywilna

- **Kontraktowa** – dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi(art. 471 kc)

- **Deliktowa** – kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia(art. 415 kc)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONTRAKTOWA

Umowa o pracę

- Czynność prawna polegająca na złożeniu zgodnych oświadczeń woli przez pracownika i pracodawcę, w których pracownik zobowiązuje się do osobistego świadczenia pracy na rzecz pracodawcy pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie przez niego określonym, a pracodawca do zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Umowa o dzieło

- Umowa rezultatu
- Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowa zlecenie

- Umowa starannego działania
- Przedmiotem umowy zlecenia jest wykonanie określonej czynności prawnej (odpłatnie lub nieodpłatnie).

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DELIKTOWA

Odpowiedzialność deliktowa nauczyciela:

- **Art. 426 kc:** Małoletni, który nie ukończył lat 13, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.
- **Art. 427 kc:** Kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru.

Przesłanki odpowiedzialności z art. 427 kc

- Wyrządzenie **szkody** przez osobę, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można,
- **Bezprawność** zachowania takiej osoby,
- Istnienie obowiązku **sprawowania nadzoru** nad sprawcą szkody, wynikającego z ustawy, umowy, albo faktycznego sprawowania stałej pieczy,
- **Wina** w nadzorze,
- **Związek przyczynowy** między nienależytym sprawowaniem nadzoru a wyrządzeniem szkody

Szkoda to wszelkie uszczerbki w dobrach lub interesach prawnie chronionych, których poszkodowany doznał wbrew swej woli.

niemajątkowa

- Dobra osobiste

majątkowa

- Rzeczywista strata
- Utracone korzyści

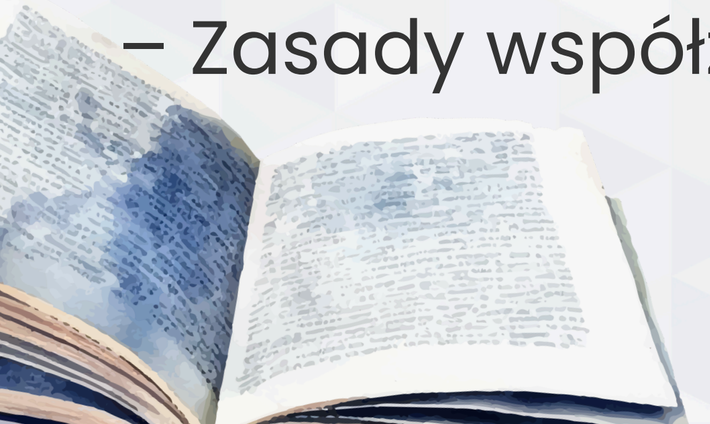

- **Bezprawność** to sprzeczność z obowiązującymi zasadami porządku prawnego.

- **Źródłem tych zasad są:**

– Normy powszechnie obowiązujące

– Zasady współżycia społecznego

Powierzenie nadzoru osobie trzeciej

Art. 429 kc: kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

„Osoby zobowiązane do nadzoru nie muszą go wykonywać przez cały czas osobiście. Mogą one bowiem na podstawie jakiejkolwiek umowy, nawet jednorazowej, krótkotrwałej czy nieodpłatnej oddać podopiecznego pod nadzór innej osoby przez siebie wybranej (np. powierzenie dziecka sąsiadce, podejmującej się opieki grzecznościowo, albo opiekunce wykonującej swe obowiązki stale i odpłatnie, wysłanie małoletniego na wypoczynek letni w ramach imprezy organizowanej przez przedsiębiorstwo turystyczne itp.) i w ten sposób zwolnić się z odpowiedzialności. Nie we wszystkich jednak sytuacjach powierzenie przez osoby zobowiązane do nadzoru pieczy osobom trzecim będzie je zwalniało z odpowiedzialności. Jeżeli bowiem dojdzie do niestarannego wyboru opiekuna (np. osoba, o której wiadomo, że opieki sprawować nie będzie rzetelnie; niewiele starsze rodzeństwo nadzorowanego; osoba w zaawansowanym wieku niezdolna do sprawowania realnej opieki),

nie będzie to zwalniało nadzorującego z odpowiedzialności na podstawie art. 427 k.c.”

(Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie, I ACa 248/2013)

„Obowiązek nadzoru jest obowiązkiem należytej staranności. Osoba sprawująca nadzór powinna udowodnić, że uczyniła wszystko co jest możliwe w celu zapobieżenia ewentualnej szkodzie. Zakres obowiązku nadzoru zależy od wszystkich okoliczności: sytuacji życiowej zobowiązanego, rozwoju fizycznego i psychicznego osoby pozostającej pod nadzorem, jej zachowania się itp. Przepis ten wraz z opisanym wyżej domniemaniem może być brany pod uwagę w wypadku wyrządzenia szkody innej osobie pozostającej również pod nadzorem tego samego podmiotu.”
(Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie I ACa 378/2013)

Funkcjonariusze Skarbu Państwa - nauczyciele i administracja szkoły - są zobowiązani do nadzoru nad uczniami jedynie podczas lekcji, przerw miedzy lekcjami i zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę, na czas których dziecko zostaje im powierzone. I tylko wówczas odpowiadają z tytułu zawinionych uchybień w nadzorze, które pozostają w związku przyczynowym z doznaną przez dziecko szkodą. Natomiast, gdy dziecko doznane szkody. wprawdzie na podwórku szkolnym, ale poza czasem, w którym podlega nadzorowi funkcjonariuszy szkoły, nauczyciele nie odpowiadają za brak nadzoru, lecz za inne zawinione działania lub zaniechania. W sprawie niniejszej sąd wojewódzki słusznie dopatrzył się zawinionego zaniechania nauczycieli (funkcjonariuszy Skarbu Państwa) w zaakceptowaniu pozostawienia na podwórku szkolnym niebezpiecznego należycie przed upadkiem skrzydła bramy, a więc zdarzenia, które pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem małoletniego powoda.

(Sąd Apelacyjny w Lublinie, 20 maja 1992, I Acr 69/92)

Ważne!

- **dzieci poniżej 13 lat** – odpowiada opiekun (nauczyciel) na podstawie art. 427 k.c., bo jest domniemanie winy w nadzorze,

- **dzieci od 13 lat do 18 lat** – odpowiada opiekun (nauczyciel) na podstawie 415 k.c., o ile można mu udowodnić samodzielną winę,

- **uczniowie od 18 lat** – na zasadach ogólnych (415 k.c., nauczyciele też na zasadach ogólnych).

Poszkodowany, kierując swoje roszczenie przeciwko osobie sprawującej nadzór nad osobą małoletnią w wieku powyżej trzynastu lat (którą kodeks cywilny traktuje jako działającą z rozeznaniem), powinien – stosownie do treści art. 415 k.c. – udowodnić sprawującemu nadzór jego własną winę. Odpowiedzialność sprawującego nadzór tylko wówczas może wchodzić w rachubę, gdy poszkodowany zdoła mu udowodnić takie konkretne zaniedbanie w zakresie sprawowania obowiązku nadzoru, które pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą. W praktyce będą to wypadki rażących zaniedbań uzasadniających przyjęcie winy własnej rodziców. Nie można jednak w tym kontekście wymagać, aby 14-letni syn mógł przebywać na podwórku tylko pod bezpośrednią opieką osoby dorosłej.

(Sąd Apelacyjny w Katowicach,5 lipca 1996 , I ACr 377/96)

„Zachowanie czternastoletniego ucznia można zakwalifikować jako przyczynienie się do nieszczęśliwego wypadku i w efekcie ograniczyć, ale w ograniczonym stopniu, odpowiedzialność szkoły za szkody dlań wynikłe.”

(Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI ACa 24/2004)

„Zachowanie czternastoletniego ucznia można zakwalifikować jako przyczynienie się do nieszczęśliwego wypadku i w efekcie ograniczyć, ale w ograniczonym stopniu, odpowiedzialność szkoły za szkody dlań wynikłe.”

(Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI ACa 24/2004)

OCHRONA PRAWNA NAUCZYCIELA

Ochrona cywilnoprawna

Art. 23. Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

(Dz. U. 1964, nr 16, poz. 93)

Ochrona cywilnoprawna

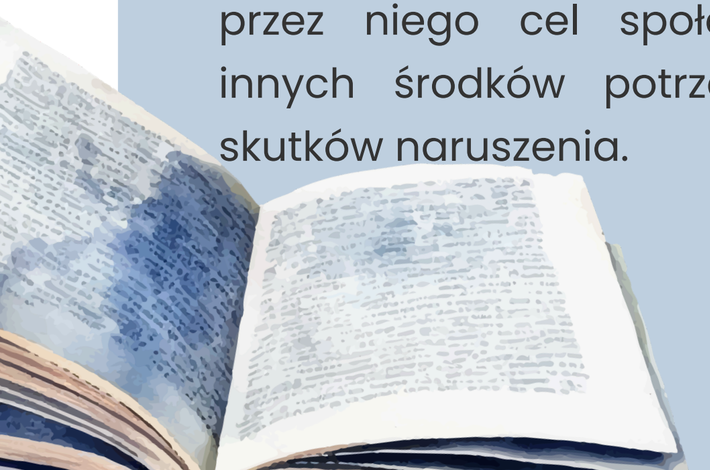
Art. 24. § 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać **zaniechania** tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniłam czynności potrzebnych do **usunięcia jego skutków**, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać **zadośćuczynienia** pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. § 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona **szkoda majątkowa**, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. § 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

PROCEDURA OCHRONY DÓBR OSOBISTYCH

ZADOŚĆUCZYNIENIE

Wyrównanie szkody niemajątkowej.

Art. 448. W razie **naruszenia dobra osobistego** sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

ODSZKODOWANIE

Odszkodowanie pełni **funkcję kompensacyjną** – stanowi finansową rekompensatę uszczerbku, który powstał u osoby poszkodowanej wskutek zdarzenia wywołującego szkodę. Wysokość odszkodowania musi więc być adekwatna do rozmiarów powstałej szkody. Odszkodowanie powinno pokrywać tak szkodę rzeczywistą, jak i utracone korzyści, czyli to wszystko, co poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby nie doszło do zdarzenia.

Tryb ścigania przestępstw

Publiczno - skargowy → **Ściganie na wniosek** → **Prywatno - skargowy**

Art. 156. ciężki uszczerbek na zdrowiu

Art. 157. średni lub lekki uszczerbek na zdrowiu **(urz., osk. pryw., wn.)**

Art. 158. bójka i pobicie

Art. 190 groźba karalna **(wn.)**

Art. 190a nękanie **(wn.)**

Art. 191 przemoc/groźba w celu zmuszenia do określonego zachowania

Art. 193 naruszenie miru domowego

Art. 112 pomawianie **(osk. pryw.)**

Art. 216 zniewaga **(osk. pryw.)**

Art. 217 naruszenie nietykalności cielesnej **(osk. pryw.)**

Art. 222 naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego

Art. 226 znieważenie funkcjonariusza publicznego

Nauczyciel pełni rolę prawną, wychowawczą i opiekuńczą, której fundamentem jest ochrona dobra dziecka. Bezpieczeństwo uczniów i poszanowanie ich praw to najważniejsze obowiązki.

Odpowiedzialność nauczyciela ma charakter wielopłaszczyznowy – pracowniczy, cywilny, dyscyplinarny i karny.

Prawo chroni nauczyciela jako funkcjonariusza publicznego, ale równocześnie stawia wysokie wymagania co do staranności i etyki zawodowej.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Barbara Sikorska
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO